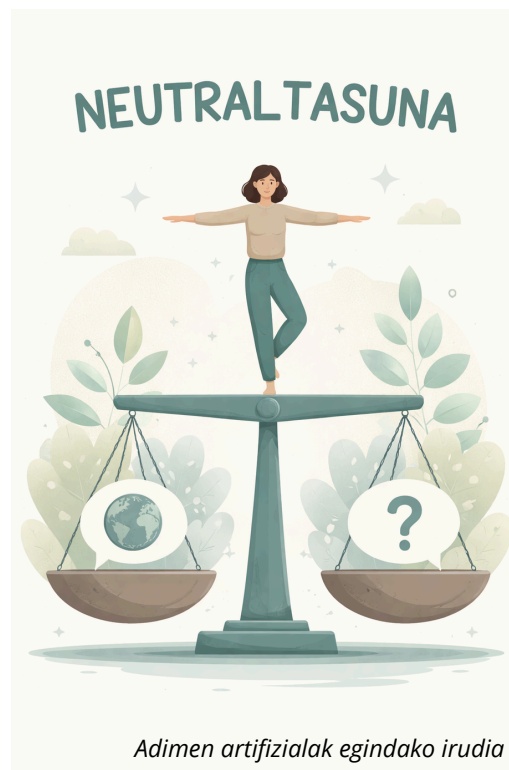

Zeri esaten diote neutrala izatea?

Zer da neutraltasuna? Neutralak izan gaitezke? Goizalde Landabasok gai horren inguruan *Berrian* idatzitako hausnarketa irakurriko dugu.

Sekuentzia honetan, hau egin dezakezu:

- Neutraltasun kontzeptuaren inguruan hausnartu.
- Idatzitakoari buruzko ulermena landu eta interpretatu.
- *Ahala* baliabidea egoki erabiltzen ikasi.
- Artikuluko ideien inguruko iritziak eman.
- Zenbait egoeratan, neutraltasunaren inguruko iritziak eman.
- Sekuentziaren gaiaren inguruko iritzi-artikulu laburra idatzi, euskaltegiko aldizkarian argitaratzeko.

Adimen artifizialak egindako irudia

Irakurri aurretik

1. Zer da neutraltasuna?

Ariketa hau etxean egin dezakezu. Zer da neutraltasuna? Eman definizioa. Ondoren, hausnartu eta esan irudietako egoerak neutralak diren ala ez.

NEUTRALITASUNA:

Wikipedia

Wikipedia

Eitb

7. orrialdean Euskaltzaindiaren definizioa dago neutraltasunaz, alderatu zeurearekin. Ikasgelan, elkartu ikaskide batekin, eta elkarri kontatu zer hausnartu duzuen.

Irakurri bitartean

2. Zer kontatu digu Goizalde Landabasok?

Ariketa hau etxean egin dezakezu. Irakurri arretaz *Berria* egunkarian Goizalde Landabasok idatzitako artikulua eta erantzun hurrengo orriko galderei.

Neutraltasuna

Goizalde Landabaso

berria

Etxepeko apartamentuan kataluniar emakumezko bat bizi da aspaldi. Zientzia-ikerlaria da baina kirolaria ere bada, profesionaletan ibili izan denak sekula ez baitu kirola bazterten. Ahizpa bisitan etorri zaio, eta lehengoan igogailuan egin nuen topo berarekin. Kirolariz jantzita zetorren (hau ere kirolaria, antza). Gasteizen zegoela esan zidan, «selekzioarekin». Ohikokeriak zioztazan bitartean, neure burua, zentrifugatuan, zein «selekzio» ote zen argitu nahian zebilen, Kataluniak ba ote selekziorik? Segundo kontua izan zen. Bista-kolpean ikurrik ikusi ez nioenez, galdetu egin nion. «Zein selekzio?». Tentsio apur bat sentitu nuen igogailuan egin zen isiltasunean; baina berehalakoan erantzun zidan: «Espainiakoan». Ez dakit zein kiroletan dabilen, baina jokatzeko duten txapelketaren bat irabazten badute, garaikurra jaso ahala, edo ostean, Espainiako ereserkia entzungo dute, ziurren. Hegemonikoa beti da neutrala; normalitateak ez du behar ez izen-lagunik, ezta abizenik ere. Selektzioa.

Bilbon genozidioaren¹ kontra txirrindularitza-lasterketan egindako protesten ostean entzun nion bati baino gehiagori kirolak politikoki neutrala izan behar duela. Nik ez dakit zeri esaten dioten neutrala izatea, baina estatu bateko ereserkia entzutea ez da neutrala, eta horren ikurren bat daraman txandala eramatea ere ez. Neutraltasuna deserosotasun-erosotasun kontuarekin lotuta dago. Alegia, zerbaitek deseroso sentiarazten banau, orduan neutraltasuna hautsi dela ulertzen dugu. Eta jakina, gutxitan pentsatzen da norberaren neutraltasuna bestearentzat partzialtasuna izan litekeenik. Non neutraltasuna, han partzialtasuna. Boterea duenak ezartzen du neutraltasuna, eta beste denak abizena darama.

¹ 2023tik gerora Gazan gertatutakoaz ari da.

Eitb

1. Zer gertatu zitzaion Landabasori etxeko igogailuan?
2. Zergatik jarri zen beraren burua zentrifugatuan?
3. Zer giro zegoen igogailuan?
4. Zergatik dio "normalitateak ez duela behar izenlagunik"?
5. Zer bi adibide jartzen ditu kirola ez dela politikoki neutrala argudiatzeko?
6. Zer harreman du erosotasunak neutraltasunarekin, Landabasoren ustez?
7. Zer esan nahi du esaldi honek: "Non neutraltasuna, han partzialtasuna"?
8. Zein ondorio ateratzen du Goizaldeak?

Ikasgelan, partekatu erantzunak ikaskide batekin. Erantzun zuzenak 7. orrialdean daude.

Irakurri ondoren

3. Neutraltasuna al da?

Elkartu ikaskide batekin, eta eman elkarri etxean egindako lehenengo ariketaren berri. Ados al zaudete?

TALDEAN

Wikipedia

Wikipedia

Eitb

Partekatu erantzunak talde handian. Helburua ez da adostea, arrazoitzea baizik.

4. Artikuluko ideia nagusiak ezbaian

TALDEAN

Jarraitu ikaskidearekin. Jarraian, Goizalde Landabasok artikuluan aipatutako ideiak dituzue. Zer iruditzen zaizkizue? Ados al zaudete? Eman iritzia.

- Hegemonikoa beti da neutrala.
- Normalitateak ez du behar ez izen-lagunik, ezta abizenik ere.
- Boterea duenak ezartzen du neutraltasuna, eta beste denak abizena darama.
- Kirolak politikoki neutrala izan behar du.
- Zerbaitek deseroso sentiarazten banau, orduan neutraltasuna hautsi dela ulertzen dugu.
- Non neutraltasuna, han partzialtasuna.

Neutraltasuna?

Partekatu erantzunak talde handian.

Bikote bakoitzak ideia baten inguruan esandakoak laburbilduko ditu.

TALDEAN

Egunerokoan, hainbat egoera topa ditzakegu, ustez, neutraltasunaren adierazgarri. Jarraian, talde handian, egin ezazue zerrenda horrelako egoerekin. Erreparatu adibideei.

- Udalak antolatutako kultur jaialdi bateko kartel guztietan hizkuntza bakarra erabili dute, "denek ulertzen dutelako".
- Komunikabide batek bere burua "erabat neutrala" dela adierazi du webgunean.
-
-
-
-

6. Zer uste duzu zuk?

Ariketa hau etxean egin dezakezu. Iritzi-artikulu laburra idatziko duzu, euskaltegiko aldizkarian argitaratzeko. Horretarako, aukeratu egoera bat ikasgelan osatutako zerrendatik, eta azaldu neutrala den ala ez eta zergatik. 200 hitz inguruko artikulua sortu behar duzu. Horretarako, kontuan hartu eskolan zer komentatu duzuen; laguntzeko, jarraitu gidoiari.

GIDOIA

1. Sarrera

Eman neutraltasunaren definizioa eta egoeraren berri.

2. Garapena

Azaldu zeure iritzia.
Eman adibideak eta egoerak, argudioak indartzeko.

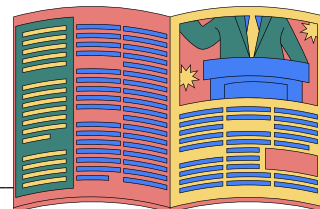
3. Amaiera

Eman ondorioak:
tesia berrets, laburpena egin, galdera irekia bota...

Adimen artifizialak egindako irudia

NeuTrALA?

Eman irakasleari zuzentzeko.

7. Hautazko ariketa

BAKARKA

Ariketa hau etxean egin dezakezu. Erreparatu testuko esaldi horri. Zer adiera ematen dio esaldiari azpimarratutako hitzak? Egin hiru esaldi.

Garaikurra jaso **ahala**, edo ostean, Espainiako ereserkia entzungo dute.

1. _____
2. _____
3. _____

Erantzun zuzenak 7. orrialdean daude.

AHALA

Aditzaren era burutu edo partizipioarekin erabiltzen da. Denbora-adiera zein moduzkoa ematen dio esaldiari.

*Iritsi ahala eseri dira (*Iristen ziren ahala).*

*Egin ahala konturatuko zara (*Egiten duzun ahala)*

ahala ≠ -(e)n heinean / -(e)n neurrian

- Desberdinak dira formaz: -(e)n heinean eta -(e)n neurrian beti aditz jokatuarekin doaz; *ahala*, partizipioarekin.

Urruntzen ari ginen heinean (≠ urrundu ahala), lasaitasun handiagoa sentitzen genuen.

- Desberdinak dira esanahiz ere: *ahala* bi ekintza aldi bertsuan —bata bestea bezain laster, alegia— gertatzen direla adierazteko erabiltzen da (denborazko ñabardura da batik bat).

-(e)n heinean / -(e)n neurrian, berriz, ekintza bat beste batekiko proportzioan gertatzen dela adierazteko erabiltzen da (ekintza nola gertatu den adierazteko, bereziki).

ERANTZUNAK

1. Zer da neutraltasuna?

Neutrala denaren nolakotasuna.

Neutral: auzi, gerra edo liskar batean, ez alderdi bataren ez bestearen alde agertzen ez dena.

2. Zer kontatu digu Goizalde Landabasok?

1. Auzokidearen ahizparekin topo egin zuela, eta hizketan hasi zirela.
2. Gasteizen selekzioarekin zegoela esan ziolako, eta zein selekzioarekin argitu nahi izan zuelako.
3. Tarte batez tentsioa sumatu zen.
4. Normalizat hartzen delako, "selekzioa" aipatzen denean, Espainiakoa esan nahi izatea.
5. Estatu bateko ereserkia entzutea eta ikurren bat daraman txandala eramatea.
6. Landabasoren ustez, deseroso sentitzen bagara ez dago neutraltasunik.
7. Elkarri lotuta daudela, batarentzat neutrala dena bestearentzat partziala izan daitekeela.
8. Botereak agintzen duela zer den neutraltasuna.

7. Hautazko ariketa

Denbora-adiera zein moduzkoa ematen dio esaldiari.

HIZTEGI LAGUNGARRIA

Ohikokeriak zioztazan. Normalean izaten diren hizpide arruntak esaten zizkidan.

Bista-kolpean. Lehen begiratuan, begiratu batean.

Garaikurra jaso. Irabazleei ematen zaien saria jaso, trofeoa.

Hegemonikoa. Nagusitasuna duena. Estatu, erakunde edo ikuskera batek besteekiko duen nagusitasuna da hegemonia.